

Ruling moghti mill-Ispeaker Anglu Farrugia fis-Seduta 466 tad-9 ta' Jannar 2017 dwar tqeghid ta' dokumenti fuq il-Mejda tal-Kamra

Is-Sedja rat il-punt imqajjem mill-Onor. Evarist Bartolo fis-Seduta 459 tas-6 ta' Diċembru 2016, fejn huwa talab hekk:

“Sur President, xtaqt nagħmel punt. Ilbieraħ fl-istqarrija ministerjali tiegħi għamilt referenza għall-*emails* u għall-messaġġi fuq it-*telephone* ċellulari u ġejt mitlub inpoġġi kopja fuq il-Mejda tal-Kamra tad-dokumenti li minnhom ikkwotajt. Ħadt parir legali fuq jekk dawk ir-*rulings* humiex jiġu interpretati tajjeb, jiġifieri m'iniex qed nikkontesta r-*rulings*, ir-*rulings* huma dawk li huma; imma jekk l-interpretazzjoni tagħhom hijiex korretta jew le. Dak li ntqal lili huwa li meta jkollok dokument f'idejk u tikkwota minnu trid tpoġġi fuq il-Mejda tal-Kamra u mhux li inti qed taqra u qed tagħmel referenza għal dokument ieħor. Naħseb li ta' min dan jiġi ċċarat. Waqt li qed ngħid dan kollu, jiena se npoġġihom fuq il-Mejda tal-Kamra, jiġifieri m'iniex qed nuża dan l-argument legali biex... Jien m'għandix x'naħbi u se npoġġihom fuq il-Mejda tal-Kamra. Naħseb li ta' min tiġi ċċarata din jekk dan huwiex il-każ.

Jien m'iniex bniedem legali jiġifieri ħadt parir legali u qed nipprova nispijega dak li fhimt jien. Nerga' ngħid li jien xorta se npoġġi dawn id-dokumenti fuq il-Mejda tal-Kamra.”

Hawnhekk id-Deputy Speaker irrisponda hekk:

“Ministru, biex niċċara ftit il-pożizzjoni fil-bidu nett, inti qed tosserva d-deċiżjoni tal-Ispeaker ilbieraħ; id-dokumenti kollha li qed tqiegħed fuq il-Mejda tal-Kamra huma dawk kollha li għandek tqiegħed skont kif mitlub ilbieraħ, però qed titlob lis-Sedja biex tara l-interpretazzjoni li ngħatat sal-lum hemmx lok li fil-fatt b'xi mod tinbidel.”

Hawnhekk l-Onor. Evarist Bartolo wieġeb hekk:

“Sur President, le, mhux tinbidel.”

Hawnhekk id-Deputy Speaker irrisponda hekk:

“Ippermettuli, Onor. Membri u Ministri, naħseb li l-Onor. Bartolo kapaċi jtkellem u jesprimi lili nnfisu b'mod ċar. M'hemmx għalfejn minn taht l-ilsien ikun hemm oħrajn li jtkellmu. Il-Ministru Evarist Bartolo.”

Hawnhekk il-Ministru Evarist Bartolo rrisponda hekk:

“Sur President, li qed ngħid huwa dan, nerga' ngħid, m'iniex nikkontesta dawk ir-*rulings*. Li qed ngħid huwa l-interpretazzjoni li ngħatat ilbieraħ ta' dawk ir-*rulings* hija korretta jew le? Mill-parir legali li ngħata lili ma tidhirx li hija korretta. Qed ngħid dan, u ta' min tiġi ċċarata, għax jista' jkun li qed jinholoq precedent li mhux dejjem huwa tajjeb. Però, nerga' ngħid, id-dokumenti kollha qed inpoġġihom fuq il-Mejda tal-Kamra.”

Is-Sedja tagħmel referenza wkoll għal kif hija diġà ppronunzjata ruħha f'diversi *rulings*, fosthom id-deċiżjonijiet mogħtija minn din is-Sedja fis-Seduta 270 tal-1 ta' Ġunju 2015, fejn proprju fuq punt simili, s-Sedja qalet hekk:

“Hemm tliet elementi li jiġu segwiti biex jiġi ordnat li jitpoġġa dokument fuq il-Mejda tal-Kamra, u kien ġie kkwotat dak li kien qal l-Ispeaker Morrison f’*ruling* li kien ta fil-House of Commons, fejn kien qal hekk:

“In the first place, the Minister must have quoted from the document; it is not sufficient that he should have referred to it, or even to have summarized or paraphrased it in part or in whole;

Secondly, the document must be a “dispatch or other State paper”, the rule cannot be applied to private documents;

Thirdly, the rule cannot be applied to documents which are stated by the Minister to be of such a nature that their disclosure would be inconsistent with the public interest.””

Is-Sedja tagħmel referenza wkoll għal dak li jiġi indikat fl-*Erskine May Parliamentary Practice*, fejn jingħad b’mod ċar li meta dokument ikun qed jiġi kkwotat minn ministru fil-Parlament, allura l-ministru għandu jpoġġi d-dokument fuq il-Mejda tal-Kamra. Nikkwota minn paġna 445 u 446 tal-24 edizzjoni tal-*Erskine May* li jgħid hekk:

“A Minister of the Crown may not read or quote from a despatch or other State paper not before the House, unless he is prepared to lay it upon the Table. Similarly, it has been accepted that a document which has been cited by a Minister ought to be laid upon the Table of the House, if it can be done without injury to the public interest. A Minister who summarizes a correspondence, but does not actually quote from it, is not bound to lay it upon the Table. The rule for the laying of cited documents does not apply to private letters or Memoranda or to blogs.”

Is-Sedja tagħmel referenza wkoll għal dak li jiġi ndikat ukoll f’paġna 446 tal-*Erskine May* dwar li tali dokumenti għandhom jitpoġġew fuq il-Mejda tal-Karma mal-ewwel opportunità, għax kif jingħad:

“Lapse of time removes the necessity to lay the document.”

Għaldaqstant, biex jiġi ċċarat il-punt ta’ interpretazzjoni li qajjem il-Ministru Evarist Bartolo, is-Sedja qiegħda tirriaffirma l-pożizzjoni mehuda minn Speakers precedenti u terġa’ tghid li ladarba dokument jiġi kkwotat u ma ssirx biss referenza għalih, dak id-dokument irid jitqiegħed fuq il-Mejda tal-Kamra, dejjem sakemm ma jkunx jaqa’ f’xi waħda mill-parametri msemmija hawn fuq. Is-Sedja tixtieq tkompli tiċċara dan il-punt billi żżid li meta d-dokument li jkun qed jiġi kkwotat ma jkunx f’idejn il-Membru, dak id-dokument għandu jitpoġġa fuq il-Mejda tal-Kamra fl-ewwel opportunità. Is-Sedja tinnota li fil-fatt hekk ġara f’dan il-każ għaliex il-Ministru Bartolo korrettament u mingħajr ebda diffikultà, poġġa l-istess dokumenti fuq il-Mejda tal-Kamra.

Dan ir-*ruling* huwa deċiż.